

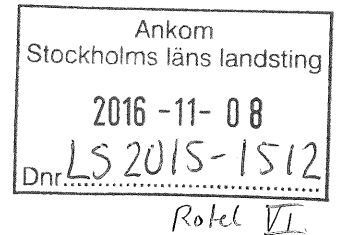
Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-11-07

LS 2015-1512

Handläggare:
Ingela Erneholm

Landstingsstyrelsens
fastighets- och
investeringsberedning

Motion 2015:49 av Anna Sehlin (V) om livscykelanalys av landstingets bygg- och anläggningsprojekt

Ärendebeskrivning

Anna Sehlin (V) har till fullmäktige lämnat en motion om att livscykelanalyser alltid ska vara krav vid landstingets investeringar inom infrastruktur och byggnader samt vid större renoveringar i befintliga bestånd.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 november 2016
Motion 2015:49

Förslag till beslut

Fastighets- och investeringsberedningen föreslår arbetsutskottet föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Anna Sehlin (V) har skrivit en motion om att livscykelanalyser alltid ska vara krav vid landstingets investeringar inom infrastruktur och byggnader samt vid större renoveringar i befintliga bestånd.

En livscykelanalys är ett analysverktyg med både fördelar och begränsningar. Enligt förslaget till landstingets nya miljöprogram ska det under 2017 tas fram en landstingsövergripande plan för att begränsa klimatpåverkan från byggprocessen i landstingets nybyggnations-

anläggnings- och större ombyggnadsprojekt. I samband med att planen tas fram så kommer det att utredas när, hur och i vilka av landstingets projekt det är befogat att genomföra livscykelanalyser.

Bakgrund

Anna Sehlin (V) skriver i sin motion att för ett landsting som rankats som Sveriges miljöbästa ska alla investeringar präglas av största möjliga klimat- och miljöhänsyn. Därför föreslår hon att livscykelanalyser alltid ska vara krav inom landstingets investeringar inom infrastruktur och byggnader samt vid större renoveringar i befintligt bestånd.

En livscykelanalys är ett verktyg där en produkt eller tjänsts totala miljöpåverkan mäts från råvaruutvinning via tillverkningsprocess och användning till avfallshantering. I en livscykelanalys beaktas även transporter och energiåtgång i mellanleden.

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande har tagits fram i samråd med SLL Hållbarhet, SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar, SLL Styrning och ekonomi och Locum AB.

Överväganden

Stockholm växer kraftigt och det krävs stora investeringar i bland annat kollektivtrafik och vårdfastigheter för att möta framtidens behov. Under den här expansiva perioden förväntas bygg- och anläggningsprojekt utgöra en väsentlig del av landstingets miljöpåverkan.

Stockholms läns landsting arbetar systematiskt och målmedvetet med att minska den negativa miljöpåverkan från sina verksamheter. Miljöarbetet styrs i ett miljöprogram och under 2016 ska ett nytt miljöprogram tas; Miljöprogram för Stockholms läns landsting 2017-2021, LS 2015-0092. I förslaget till nytt miljöprogram står att det under 2017 ska utarbetas en landstingsövergripande plan för att begränsa klimatpåverkan från byggprocessen i landstingets nybyggnations-, anläggnings- och större ombyggnadsprojekt.

I det nuvarande förslaget till nytt miljöprogram finns däremot inte något specifikt mål om att konsekvent genomföra livscykelanalyser för varje projekt. En livscykelanalys är ett analysverktyg med både fördelar och begränsningar. Resursanvändning, hälsa och ekologiska konsekvenser är de tre allmänna kategorier som behandlas i standarden för livscykelanalys

(ISO 14040), men ekonomi, risk och sociala aspekter ingår inte. Att genomföra en livscykelanalys kräver ett omfattande arbete med följande genomförandefaser:

- Beskrivning av mål och omfattning
- Inventering
- Utvärdering av miljöpåverkan
- Tolkning av resultatet

Redan i inledningen av analysen beskrivs alltså mål och omfattning och därmed avgörs vilka begränsningar analysen har. När sedan resultatet ska tolkas övergår det till en mer subjektiv bedömning. En fullständig livscykelanalys innebär ett tidskrävande och kostsamt arbete som rymmer stora osäkerheter, speciellt om analysen genomförs i ett tidigt skede. Att en livscykelanalys genomförs innebär sedan inte i sig några garantier för att det som faktiskt byggs är miljömässigt bättre än om en livscykelanalys inte hade gjorts.

Fördelen med en livscykelanalys är att den gör ett försök att bedöma hur en produkt eller tjänst påverkar miljön ur ett helhetsperspektiv. Den kan därför i vissa typer av projekt ge viktig information om vilka miljöfrågor som behöver beaktas i varje skede av byggprocessen. Den kan också ge underlag för prioriteringar och process- och kompetensutveckling för att systematiskt arbeta med att begränsa bland annat klimatpåverkan från byggprocessen. En översyn pågår inom landstingsstyrelsens förvaltning med syfte att förbättra miljökonsekvensbeskrivningen av investeringar och i det arbetet används bland annat redan utförda livscykelanalyser.

Vid framtagandet av den föreslagna landstingsövergripande planen för att begränsa klimatpåverkan från byggprocessen i landstingets nybyggnations-, anläggnings- och större ombyggnadsprojekt, så kommer det att utredas när, hur och i vilka av landstingets projekt det är befogat att genomföra livscykelanalyser.

Stockholmregionen ska vara världsledande när det gäller att kombinera tillväxt och hållbar miljö, enligt SLL Mål och budget 2017, LS 2016-0257. Utifrån det så arbetar landstinget för att alla investeringar ska präglas av största möjliga klimat- och miljöhänsyn. Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet att anse motionen besvarad har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

Beslutet att anse motionen besvarad får inga miljökonsekvenser. Arbetet för att begränsa klimat- och miljöpåverkan från byggprocessen i landstingets nybyggnations-, anläggnings- och större ombyggnadsprojekt kommer att leda till positiva effekter för miljön.

Anne Rundquist
Tillförordnad landstingsdirektör

Ann Eberhardsson
Biträdande förvaltningschef

Stockholms läns landsting
2015-12-15

Motion av Anna Sehlin (v) om livscykelanalys av landstingets bygg- och anläggningsprojekt

Stockholms läns landsting är en stor beställare av vård och kollektivtrafik, men även av ny infrastruktur och nya vårdbyggnader. För ett landsting som rankats som Sveriges miljöbästa ska självklart alla investeringar präglas av största möjliga klimat- och miljöhänsyn, både under själva byggtiden som under tiden investeringen är i drift.

Nya Karolinska Solna – NKS, förs ofta fram som ett av världens mest miljövänliga universitetssjukhus. År 2014 har Sweden Green Building Council gett NKS-huset en preliminär certifiering för Miljöbyggnad guld. Certifieringen gäller från 2014 och i två år efter att byggnaden tagits i bruk. Efter dessa två år ska den preliminära certifieringen verifieras. Då kommer byggnaden granskas utifrån faktiska förhållanden innan den får sin slutgiltiga certifiering.

Det som tyvärr redan nu brister i projekt NKS är livscykelperspektivet och klimatpåverkan under själva uppförandefasen. Livscykelanalys eller Life Cycle Assessment (LCA) är en metod för att åstadkomma en helhetsbild av hur stor den totala miljöpåverkan är under en produkts livscykel från råvaruutvinning, via tillverkningsprocesser och användning till avfallshanteringen, inklusive alla transporter och all energiåtgång i mellanleden. Livscykelanalyser ger en mer rättvis bild av en byggnads- eller infrastruktursatsnings påverkan under hela uppförandeprocessen och drifttiden. NKS kan absolut ses som ett bra avstamp för hur landstinget ska arbeta med att bygga energieffektiva sjukhus med många innovationslösningar. Men nästa större sjukhusprojekt eller större renovering av Locums fastighetsbestånd måste självklart ha en högre målsättning inom livscykelperspektivet än miljöbyggnad guld. Om det är BREEAM-SE, LEED eller andra certifieringssystem som ska användas som grund låter vi vara osagt men en hög ambitionsnivå för låg energianvändning och låg miljö- och klimatpåverkan under tillverkningsprocess och användning ska vara ledord.

Landstinget står även inför stora investeringar inom kollektivtrafiken. 19 kilometer nya tunnelbanelinjer, nio nya stationer samt en förlängning av tvärbanan från Ulvsunda till Kista ska byggas. I dessa projekt måste investeringarna ses i ett livscykelperspektiv och minsta möjliga klimat- och miljöpåverkan ska eftersträvas.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås landstingsfullmäktige besluta

att livscykelanalyser alltid ska vara krav inom landstingets investeringar inom infrastruktur och byggnader samt vid större renoveringar i befintligt bestånd

Anna Sehlin (v)

A handwritten signature in cursive script that reads "Anna Sehlin".